

4. Чим можна пояснити широке вживання іменників у науковій мові?
5. Які форми часу дієслів переважають у науковому стилі?
6. Які за будовою речення характерні для наукових текстів? Чим це зумовлено?

Крок 2. Практичний блок.

Обов'язкові завдання:

1. Завдання на перевірку знання орфоепічних норм літературної мови.
2. Завдання на визначення функціональної приналежності текстів (Українська словесність. — К., 2006. — С. 219–220, завдання 1).
3. Робота з фаховими лексикографічними джерелами.

Вибіркові завдання (студенти виконують одне із завдань за власним вибором):

Завдання 1. Перекладіть текст з російської на українську мову двома способами: а) власний переклад з використанням словника; б) комп'ютерний переклад. Порівняйте обидва варіанти. Зробіть висновки (Українська словесність. — К., 2011. — С. 178–179, завдання 24).

Завдання 2. Зробіть короткий бібліографічний огляд на тему «Фахові знання — гарант професійного успіху». Складіть тезовий план.

Узагальнюючи наведене, можна зробити висновок, що впровадження кейс-методу під час самостійної роботи студентів з дисципліни «Українська словесність» є обов'язковою умовою успішного оволодіння мовною компетенцією, оскільки активізує мислення, творчість і сприяє розвиткові дослідницьких якостей, що є компонентом освіченості будь-якого фахівця.

Куш А.О., асистент
кафедри міжнародних фінансів

ЗАСТОСУВАННЯ ОСНОВНИХ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ВИКЛАДАЧА В ПРОЦЕСІ РОБОТИ З СТУДЕНТАМИ

У будь-яких навчальних закладах, у тому числі і в вищих, завжди існувала проблема конфліктів між студентами і викладачами. Часто студенти скаржаться на викладачів: оцінки знижують незаслужено, лекції читають нудно і сухо, пояснюють незрозуміло і т.д. А чи існує ідеальний викладач і якими навичками повинен володіти для того, щоб завоювати прихильність студента і привити йому любов до свого предмету? Хотілося б все ж таки вияснити яким критеріям повинен відповідати викладач очима студентів.

Зовнішність, стать і вік.

Якщо це і грає якусь роль при відношенні до викладача, то явно не головну. Навіть дуже симпатичний лектор, будь він молодого людиною або дівчиною, не зможе утримати уваги студентів на собі більше однієї лекції, якщо не зуміє зацікавити своїм предметом.

Товариськість.

Викладач повинен вміти знайти спільну мову з будь-яким студентом, тобто він повинен бути хорошим психологом. Буває, що викладачі, колишні студенти, краще знаходять спільну мову з студентами, ніж дипломовані фахівці. Якщо людина любить людей: родину, родичів, друзів і знайомих, для нього не буде проблемою ставитися до інших людей з доброзичливістю, теплом і розумінням.

Ерудованість.

Начитаність і різнобічні знання викладачів повинні вражати і одночасно надихати студентів на отримання більшої кількості інформації в цілому і з певного предмету зокрема. Дуже цікаво слухати викладачів, які призводять величезну кількість різноманітних прикладів, розповідають різні ситуації, які відбувалися у зв'язку з тими подіями або людьми, про яких йде мова на лекції.

Форма подачі матеріалу.

Займає вирішальне значення при розумінні й запам'ятовуванні. Кожен викладач має бути прекрасним оратором. Щоб атмосфера в аудиторії під час занять була більш довірчою та невимушеною, потрібний зв'язок між студентом і викладачем, найчастіше вона досягається при невеликих паузах під час лекції, коли студент відпочиває від постійного законспектовування, а лектор розповідає щось цікаве або смішне, таким чином ми можемо зробити висновок про почуття гумору педагога.

Ідеальний викладач не страждає професійним маразмом. Ця хвороба з однаковою ймовірністю може спіткати і молодого асистента, і заслуженого академіка — і виражається вона в позиції «Я знаю про предмет все, і хай спробує хто-небудь посперечатися». Справжній майстер вик-

ладацького справи готовий вчитися разом зі студентами і змінювати свої наукові позиції. Він допускає наявність у студента власної думки та толерантний навіть до помилкових висловлювань.

Всієї лекції запам'ятати на все життя неможливо. Необхідно навчити не просто отримувати знання готовими, а вмінити самому добувати потрібну інформацію і відсіювати непотрібну. Так що не завжди важливо, що саме знає студент, а яку систему знань він має і чи зможе він самостійно здобувати знання і правильно їх трактувати.

Підводячи підсумки, можна сказати, що викладач повинен бути перш за все цікавою особистістю. Таким чином, головними якостями викладача є комунікабельність, ерудиція, професіоналізм у своїй справі, красномовство (вільне володіння словом, логіка, дикція, почуття гумору тощо) та постійна робота над собою. Викладач повинен бути цікавою людиною, тоді і його предмет стане цікавою наукою, а не рутинною начиткою.

Лагодинський О.С., к. пед. н., доцент,
кафедра іноземних мов факультету міжнародної економіки та менеджменту

ПРИНЦИПИ АНГЛОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Вимоги до сучасного фахівця з вищою освітою передбачають володіння англійською мовою на професійному рівні. Очевидно, що його досягнення у ВНЗ неможливе без належної організації системи англійської підготовки (АП), яка ґрунтувалася б на відповідних принципах.

Загальні принципи навчання іноземних мов досліджені у працях С.Ю. Ніколаєвої, Е.Г. Азімова, А.М. Щукіна та ін. Загальні дидактичні принципи розглядаються у працях В.В. Ягупова. Однак, принципи АП студентів ВНЗ, які б враховували особливості викладання англійської мови та індивідуально-психологічні характеристики суб'єктів підготовки у системі вищої освіти, залишилися поза увагою науковців, що зумовлює тему нашого дослідження.

Вважаємо, що АП у ВНЗ має ґрунтуватися на таких принципах:

— *фахової спрямованості* — вимагає, щоб АП здійснювалося з метою формування і розвитку навичок і вмінь студентів виконувати конкретні фахові завдання;

— *комунікативності* передбачає застосування навчальних матеріалів, побудованих лише на комунікативній основі, тобто тих, які провокують студентів до активного міжособистісного суб'єкт-суб'єктного спілкування;

— *суб'єктно-діяльнісного підходу* вимагає орієнтації на кожному студентові як на окремому суб'єкті мовленнєвої діяльності з його власними можливостями, інтересами, потребами тощо;

— *усної основи* передбачає, переважно, усну форму АП, яка можлива лише при прямому безпосередньому міжособистісному спілкуванні студентів між собою, або викладачем;

— *аутентичності* полягає у тому, що матеріали для АП повинні якомога краще відображати реальні теми і ситуації фахової діяльності з урахуванням країнознавчих і лінгвокраїнознавчих особливостей країн, мова яких вивчається;

— *взаємодії різних видів мовленнєвої діяльності* вимагає, врахування того факту, що процес АП передбачає як власне говоріння та письмо (продукування власних висловлювань), так і аудіювання та читання (сприймання висловлювань інших учасників спілкування);

— *активності* передбачає активізацію психічних процесів (уваги, мислення, пам'яті, волі, уяви, мовлення тощо), які необхідні для виконання актів усного мовлення англійською мовою;

— *проблемності* полягає у тому, що у навчальні матеріали включаються проблемні ситуації із реальної фахової діяльності, при зіткненні з якими студент відчуває ускладнення, що змушує його шукати шляхи їх вирішення;

— *наочності* передбачає широке використання наочних засобів (малюнків, схем, моделей об'єктів (предметів) тощо), які допомагають здійснювати АП в умовах якомога наближених до реальної фахової діяльності;

— *системності* полягає у тому, що АП складається із сукупності елементів (цілей, функцій, методів, прийомів, способів, засобів, етапів, послідовності дій, критеріїв і показників оцінювання результатів), які забезпечують її функціонування як системи.

Вважаємо, що система АП у ВНЗ, яка враховує ці принципи, є найоптимальнішою і сприяє досягненню студентами професійного рівня, необхідного для ефективного здійснення міжкультурної комунікації.

У подальшому необхідно розробити методику АП студентів ВНЗ із врахуванням цих принципів.